

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben enkele fracties de behoefte om over de volgende brieven enkele vragen en opmerkingen voor te leggen:

1. Informatie t.b.v. de 63^e jaarvergadering van de IWC (2011Z12597) d.d. 14 juni 2011
2. Tegemoetkoming aalvissers vangstverbod schone aal en wolhandkrab (2011Z13518) d.d. 22 juni 2011
3. Verslag van een schriftelijk overleg over Herziening van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (Kamerstuk 32 201, nr. 16) d.d. 22 juni 2011
4. Hervorming Gemeenschappelijk Visserijbeleid (2011Z13946) d.d. 24 juni 2011
5. Afschrift van de brief aan Greenpeace Nederland d.d. 20 april 2011 inzake aandachtspunten voor het Europees visserijbeleid (2011Z13061) d.d. 16 juni 2011
6. Tegemoetkoming aalvissers naar aanleiding van het vangstverbod voor aal en wolhandkrab (2011Z14399) d.d. 29 juni 2011
7. Economische situatie visserij (2011Z14410) d.d. 29 juni 2011

De vragen en opmerkingen zijn op 29 juni 2011 aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie voorgelegd.

- Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- Reactie van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de informatie over de compensatieregeling voor visserijbedrijven die de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) naar de Kamer heeft gestuurd als gevolg van de sluiting van de visserij op aal en wolhandkrab vanwege te hoge concentraties giftige stoffen.

Tijdens een eerder overleg heeft de Kamer de staatssecretaris gevraagd om een reële regeling op te stellen, naar mening van de leden van de VVD-fractie is door de staatssecretaris hieraan voldaan. Wel willen deze leden de staatssecretaris manen om spoed te maken in het proces. Alle partijen zijn er bij gebaat dat er spoedig tot uitbetaling kan worden gekomen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de PVV hebben kennisgenomen van de stukken, maar hebben nog wel een aantal vragen over de compensatie van de binnenvissers, de acties van Greenpeace, het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) en de economische situatie van de garnalenvissers.

Compensatie binnenvissers

De leden van de PVV-fractie constateren dat de vissers van de met dioxinevergiftigde binnenwateren niet schuldig zijn aan deze vergiftiging. Derhalve zijn de leden van de PVV-fractie dan ook van mening dat deze vissers niet de tol van deze vergiftiging mogen betalen. Het verbod is begrijpelijk, de volksgezondheid mag immers niet in gevaar komen, maar de compensatie laat te wensen over. Enkel de bedrijfsmiddelen van 7 jaar en jonger compenseren vinden de leden van de PVV-fractie erg gering. De staatssecretaris gaf eerder aan dat hij de vergiftigde paling en wolhandkrab niet wilde vergoeden omdat deze onverkoopbaar zijn. Betrof het met de spuitjes van de spuitjesboeren in Moerdijk niet hetzelfde geval? En waren de komkommers van de Nederlandse telers door onjuiste berichtgeving niet ook lange tijd onverkoopbaar? Nu zegt de staatssecretaris dat hij zal bezien hoe deze gecompenseerd worden. De leden van de PVV-fractie vinden deze belofte ontoereikend en vragen de staatssecretaris dan ook of hij bereid is om een beter compensatievoorstel te doen. Ook vragen de leden van de PVV-fractie wat de fouten van de staatssecretaris en zijn voorgangers zijn geweest. Is het juist dat deze al sinds de tachtiger jaren van de vorige eeuw bekend waren met de met dioxinevergiftigde paling in onze binnenwateren? Zo ja, waarom is er dan pas in april van dit jaar een vangstverbod ingesteld? Waarom zijn die hele afgelopen periode lang de aalvisrechten verhuurd? Is de staatssecretaris met de leden van de PVV-fractie van mening dat hij hier een verkeerd signaal heeft afgegeven aan de vissers?

Zoals eerder gesteld zijn de vissers niet schuldig aan de dioxinevergiftiging. Maar gaat de staatssecretaris wat doen aan de vergiftigde binnenwateren? Zo ja, wie gaat dit betalen? Is de staatssecretaris bereid om grondig te onderzoeken welke bedrijven verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor de dioxinevergiftiging en is hij tevens bereid om alle

kosten van het verschonen van het water op deze bedrijven te verhalen, mits deze bedrijven nog bestaan? Betreft dit enkel Nederlandse bedrijven, of ook bedrijven in het Duitse achterland?

Greenpeace

De leden van de PVV-fractie hebben de berichten over Greenpeace ter kennisgeving aangenomen. Is de staatssecretaris met ons van mening dat Greenpeace hier de wet overtreedt? Zo ja, worden de schuldige activisten en Greenpeace als organisatie dan ook strafrechtelijk vervolgd? Zo nee, waarom niet? Is de staatssecretaris bekend met de dump van de rotsblokken en zeepaarden? De leden van de PVV-fractie vinden deze actie verwerpelijk en willen dan ook snel optreden van de staatssecretaris. Is de staatssecretaris bereid om uiterlijk één week na het begin van het zomerreces (8 juli 2011) de rotsblokken te laten verwijderen en dit in zijn geheel op kosten van Greenpeace te laten geschieden? De leden van de PVV-fractie zijn ook de door Greenpeace gedumpte betonblokken in de Sylt/Duitse bocht niet vergeten. Eerder stelde voormalig minister Verburg dat deze betonblokken zouden verzinken in de bodem. Nu blijkt dat deze betonblokken allerminst in de zeebodem zijn gezonken, moeten deze alsnog opgeruimd worden. Is de staatssecretaris bereid om ook deze betonblokken, eventueel in overleg met zijn Duitse collega's, eveneens te laten verwijderen op kosten van Greenpeace? De leden van de PVV-fractie zien ook graag dat de staatssecretaris een reactie namens het kabinet geeft, waarin hij nadrukkelijk afstand neemt van de acties van Greenpeace en de onwaarheden die zij in dit verband uitten over onze visserij.

Gemeenschappelijk Visserijbeleid

Is de staatssecretaris bekend met de goede tot zeer goede visstand van de schol en tong buiten de scholbox? Zo ja, is de staatssecretaris dan ook bekend met de erbarmelijke visstand van de schol en tong binnen de scholbox? Onder andere door Greenpeace wordt de visserij aangewezen voor het dramatische niveau van deze soorten in de scholbox, maar de visserijdruk is sinds het sluiten van de scholbox met 87% afgenomen en de boomkorvisserij op tong en schol wordt eigenlijk alleen nog tussen Zeeland en IJmuiden beoefend. De leden van de PVV-fractie zien dan ook graag dat de scholbox afgeschaft wordt.

De leden van de PVV-fractie zijn bekend met het algeheel teruglopen van de visstand ten opzichte van de periode 1965–1985. Echter, de oorzaken die het Nederlandse publiek veelal krijgt voorgeschoteld berusten volgens de leden van de PVV-fractie niet op waarheden. Is de staatssecretaris bereid om in navolging op studies van dhr. Hagel en dhr. Boddeke een onafhankelijk onderzoek te verrichten naar het verband tussen de visstand en de afgenomen hoeveelheid fosfaat in het kustwater van de Noordzee?

Economische situatie garnalenvissers

Hoe is de staatssecretaris van plan om de erbarmelijke financiële situatie van de vissers te verbeteren? Is hij bereid om te onderzoeken of beperkte kartelvorming, toegestaan overleg tussen producentenorganisaties (PO's) of het opzetten van één PO Internationaal in samenwerking met België, Duitsland en Denemarken te onderzoeken? Daarnaast heeft het Landbouw Economisch Instituut (LEI) onderzocht dat 3,50 euro per kilo garnalen de minumprijs is voor een rendabele bedrijfsvoering. De leden van de PVV-fractie vragen de staatssecretaris om hier een minumprijs van 3,50 euro voor in te stellen om te voorkomen dat de garnalensector instort.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

Aalbeheerplan

De staatssecretaris heeft eerder gemeld dat hij voor het zomerreces een ontwerp zou hebben voor een compensatieregeling welke een eerste maal is getoetst door de Europese commissie. Wat is de stand van zaken?

Heeft de staatssecretaris al zicht op de financiële paragraaf van het eerste (terugbetaling onverschuldigd betaald huurgeld) en tweede spoor (tegemoetkoming voor visserij gemaakte kosten)? Immers dat een deel van de vergoeding op basis van de Algemene voorwaarden, welke van toepassing zijn bij de huurovereenkomsten en verleende toestemmingen voor zover deze betrekking hebben op palingvangst, kunnen plaatsvinden is bekend. Elke huurovereenkomst met betrekking tot een visrecht moet toch schriftelijk worden aangegaan (art. 25) én vooraf worden goedgekeurd door de Kamer voor de Binnenvisserij? Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie een reactie hierop van de staatssecretaris.

De vissers in de gebieden waar de palingvisserij gesloten zal worden gaven eerder een viertal schadeposten op: a) geen inkomsten uit de palingvisserij en de visserij op wolhandkrabben, b) waardeverlies van (duur gekochte) paling visrechten, c) waardeverlies van voor de aalvisserij en de wolhandkrabvisserij aangeschafte bedrijfsmiddelen en d) geen inkomsten uit de verkoop van vergunningen aan sportvissers. Op welke wijze is dat verwerkt in de Algemene voorwaarden in relatie tot de vergoeding? Kan de staatssecretaris daar helderheid over geven?

Kan de staatssecretaris reageren op de signalen uit de sector dat er geen vergoeding is voor vervuilde paling, vervuilde wolhandkrab, voor bijvangst van met aalvistuigen gevangen vis, voor gekochte visrechten, voor bedrijfsmiddelen ouder dan 7 jaar en voor inkomstenverlies met betrekking tot uitgifte van vergunningen aan derden?

De leden van de CDA-fractie dringen er op aan dat er op korte termijn duidelijkheid wordt verschaft over de financiële schadeloosstellingen richting de gedupeerde vissers en er ook op korte termijn tot uitbetaling wordt overgegaan om dat de nood onder de gedupeerde vissers hoog is.

Gemeenschappelijk Visserijbeleid

De staatssecretaris geeft aan dat hij zich beraadt over hoe de gemeenschappelijke marktordening er uit zal moeten komen te zien om een eind te maken aan het uit de markt nemen en doordraaien van vis. Wanneer kunnen de leden van de CDA-fractie een voorstel aanschouwen? Op welke wijze ziet de staatssecretaris de positie van de dragende rol voor de producentenorganisaties versterkt worden? Welke inzet pleegt hij daar zelf op?

Het stelsel van minimumprijzen is voor de Nederlandse situatie optimaal, afschaffen is ongewenst. Dit stelsel is er om seizoensverschillen op te vangen. Deze minimale basisopvang moet blijven en aan grenzen gebonden zijn. Vooralnog zijn in geen enkele andere lidstaat andere alternatieven. Graag een reactie van de staatssecretaris hoe hij dit ziet.

Maximum Sustainable Yield (MSY)

De voorgestelde transitie naar MSY dient in 2015 afgerond te zijn. De sector heeft kritiek geuit op de toepassing van dit concept. De MSY benadering is een beheer op basis van individuele visbestanden. MSY negeert dat bestanden invloed op elkaar hebben (via de voedselketen). Daarnaast is het zeer de vraag of de mariene ecosystemen de aan MSY gerelateerde biomassa kunnen produceren. Een doelstelling die niet te halen is, is demotiverend voor iedereen en stagneert verduurzaming van

het visbeheer. Het huidige beleid werpt zijn vruchten af. De belangrijke bestanden voor de Nederlandse vloot worden goed beheerd en bevinden zich boven het voorzorgsniveau. Deels zijn deze bestanden Marine Stewardship Council (MSC) gecertificeerd of zitten in een certificeringstraject. Zeker gezien de opmerking dat het International Council for the Exploration of the Sea (ICES) ook aangeeft dat voor de gemengde visserij nog onvoldoende kennis is opgebouwd. De leden van de CDA-fractie willen de staatssecretaris dan ook dringend verzoeken om in zijn inbreng deze ommissie in de MSY aan de orde te stellen en zich in te zetten voor een minder eenzijdige benadering. Is de staatssecretaris daartoe bereid? De staatssecretaris geeft verder aan dat het van belang is dat stakeholders aangehaakt blijven. Op welke wijze bevordert hij dat? Is de staatssecretaris bereid om op Europees niveau in te brengen dat alleen gestuurd gaat worden op Fmsy? Is de staatssecretaris bereid er op toe te zien dat Fmsy een doelwaarde is? Is de staatssecretaris bereid om een pleidooi te houden om de meerjaren beheerplannen multidisciplinair aan te pakken in plaats van een opeenstapeling van enkele soort Total Allowable Catches (TACs)?

Transparante gegevens

Nog altijd ontbreekt informatie voor bepaalde bestanden waardoor er geen wetenschappelijk advies kan worden gegeven. Daarop wil de Europese Commissie nu 25% korten. De leden van de CDA-fractie vinden dit ontoelaatbaar zeker omdat eerder de vangstniveaus voor deze bestanden stapsgewijs gereduceerd werden tot het werkelijke vangstniveau. Op basis van welk wetenschappelijk advies maakt de Europese Commissie deze aanpassing? En wordt het niet eens tijd te investeren in het ontwikkelen van transparante gegevens, materialen en methoden welke naast bijvoorbeeld de gegevens van non-gouvernementele organisaties (ngo's) kunnen worden gelegd? Graag een reactie hierop van de staatssecretaris.

Integratie GVB en andere Europese beleidsvelden

De staatssecretaris stelt dat het visserijbeleid geïntegreerd moet worden in andere Europese beleidsvelden. De 11 indicatoren van de Kaderrichtlijn Marien (KRM) raken visserijbeleid, maar wat gebeurt daarmee in het kader van het GVB? Voor visserij is echter het GVB leidend. In Nederland is het de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (I&M) die leiding geeft aan het KRM proces. De visserijindicatoren in de KRM moeten echter ingevuld worden langs de lijnen van het GVB, dat moet leidend zijn. Daar waar indicatoren raken aan visserij, zoals bij bodem, bij gifstoffen en ook bij litter, is een afgewogen inbreng vanuit de staatssecretaris van EL&I in de discussie essentieel. Internationale Noordzee afstemming met de aangrenzende lidstaten is voorwaardelijk voor het voeren van een goed beleid. Dat de implementatie van de KRM zou moeten leiden tot meer gebieds-bescherming is de vraag. Kan de staatssecretaris aangeven wat de inzet van het kabinet is ten aanzien van de KRM en welke beïnvloeding nog door de Kamer kan worden uitgeoefend? Op welke wijze vindt afstemming op het vlak van ruimtelijke ordening op de Noordzee plaats? Op welke wijze is de afstemming tussen het GVB en Natura 2000 geregeld? Op welke wijze kunnen bijvoorbeeld de Regional Advisory Councils (RAC's) reageren op voorstellen rond gebiedsbescherming? Kan de staatssecretaris aangeven hoe hij in het belang van de Nederlandse visserij zich inzet voor goede afstemming met zowel andere Noordzee lidstaten als interdepartementaal?

Bijvangst/discards

De staatssecretaris geeft aan dat de aanlandingsplicht betrekking zou moeten hebben op alle visbijvangsten, met uitzondering van benthische organismen (zeesterren e.d.) en andere soorten die een redelijke kans van overleven hebben, zoals roggen en haaien. Daarmee dus niet alleen op de bijgevangen gereguleerde soorten. Daarmee gaat de staatssecretaris verder dan de nu bekende voorstellen van de Europese Commissie. De problemen die de sector nu reeds schetst worden met deze opstelling van de staatssecretaris alleen maar groter. Hoe denken andere (Noordzee) lidstaten hierover? In hoeverre heeft de staatssecretaris nauw overleg gehad met de sector over een meer realistische en haalbare uitwerking van een nieuwe Europese bijvangstregeling? De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat de staatssecretaris 1) dient te erkennen dat het afdwingen van «nul bijvangst» geen goed uitgangspunt is en uit moet gaan van realistische bandbreedtes; 2) uit moet gaan van een realistisch, haalbaar en betaalbaar scenario; 3) in overleg met de sector alle regelgeving die bijvangst in de hand werkt in kaart dient te brengen en dient te «neutraliseren»; 4) de belangrijke initiatieven van de Nederlandse sector tot vermindering en verhoging van de overleving van bijvangst voluit dient te ondersteunen en 5) de belangen van de Nederlandse visserijsector dient te verdedigen en daarom niet dient in te stemmen met de nu door de Europese Commissie voorgestelde maatregelen. Met andere woorden, de staatssecretaris dient uitvoering te geven aan de motie Koopmans c.s. (Kamerstuk 21 501-32, nr. 32). Graag een reactie hierop van de staatssecretaris.

Nieuw GVB beleid voor en door vissers

Toen het Groenboek over de hervorming van het GVB uitgebracht werd stond een nieuw systeem van decentralisatie en regionalisatie en van de besluitvorming centraal. Van deze voorstellen is echter weinig terug te vinden volgens de leden van de CDA-fractie. De RAC's blijven adviesraden zonder bevoegdheden om beleid te formuleren en te implementeren. De adviesrol van de RAC's is een waardevolle, maar het verleden leert dat de Europese Commissie deze adviezen gemakkelijk naast zich neerlegt, waardoor dit orgaan buiten spel gezet wordt. Bottum-up beleidsontwikkeling is meer dan gewenst en past in de lijn van het regeerakkoord. Is de staatssecretaris bereid zich in te zetten om de stakeholders een rol te geven in het nieuwe GVB die verder gaat dan advies geven en is hij bereid om te bewerkstelligen dat de RACs beter toegerust worden om deze rol op zich te nemen? Graag een reactie hierop van de staatssecretaris.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie wijzen er op dat het water veel palingvissers aan de lippen staat en faillissementen dreigen. Wat is het antwoord van de staatssecretaris op deze acute problematiek? De metingen van IMARES/Rikilt worden echter pas in oktober van dit jaar verwacht. Hoe lang moeten de vissers nog op geld wachten en wat moeten zij tot die tijd?

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de tegemoetkoming voor palingvissers, die niet meer kunnen vissen, niet op een eerlijke manier geschiedt. De vissers hebben geen schuld aan de dioxinevervuiling van de rivieren. De vervuilende bedrijven zijn de schuldige en de overheid kan aangerekend worden dat zij in het verleden laks is geweest en geen actie heeft ondernomen. Ook in de communicatie naar de vissers is de overheid in het verleden laks geweest. De overheid is doorgegaan met het verhuren van de betreffende visgronden. In 2007 zei de voormalige minister van

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bijvoorbeeld nog dat het dioxine-probleem niet groter moet worden gemaakt dan het is omdat het risico voor de gemiddelde consument nagenoeg verwaarloosbaar is. Ook bij de recente EHEC uitbraak zijn (terecht) compensatie-maatregelen opgesteld voor de onverkoopbare komkommers en tomaten. Bij de Moerdijk brand zijn de spuitjestedelers vergoed. De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris wat de logica van het al dan niet vergoeden is? Waarom de één wel en de ander niet?

Omdat de vissers de vervuiling niet kan worden aangerekend, vinden de leden van de SP-fractie het onderscheid tussen vervuilde en niet-vervuilde paling en wolhandkrab betreffende de compensatiemaatregelen ongegrond. De leden van de SP-fractie verzoeken de staatssecretaris dit onderscheid op te heffen.

Palingvissers hebben indertijd voor veel geld, vaak vele tienduizenden euro's, huurovereenkomsten aangekocht. Voor veel vissers was dit een «spaarpotje» als oude dag voorziening. Deze zijn echter in één klap waardeloos geworden. Is de staatssecretaris bereid hier een tegemoetkoming voor te regelen?

De inkomsten van een aantal rivier(paling)vissers, betreffende schubvis, gaan verloren. De riviervissers mogen de schubvis houden maar door het intrekken van de huurovereenkomst gaan ook deze inkomsten verloren en worden deze niet gecompenseerd. Is de staatssecretaris bereid hier iets voor te regelen?

Een aantal palingvissers heeft nieuwe toekomstplannen gesmeed en wil een nieuw bedrijf opstarten. Dit is een goede ontwikkeling die ondersteund moet worden, vinden de leden van de SP-fractie. De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris om zo snel mogelijk met een brede garantstellingsregeling te komen, zodat de betreffende vissers op een positieve manier door kunnen gaan met een nieuw hoofdstuk van hun leven. Op welke termijn verwacht de staatssecretaris dit geregeld te hebben?

Betreffende afschrijving vaste activa vragen de leden van de SP-fractie waarom de staatssecretaris niet de reële dagwaarde vastgesteld door een expert als basis gebruikt in plaats van de meer theoretische waarde zoals die in de boeken staat.

Tot slot vragen de leden van de SP-fractie met betrekking tot de visserij associatie akkoorden met derde landen of de staatssecretaris nog tot nieuwe inzichten is gekomen na het lezen van de evaluatie van het visserijakkoord met Marokko, waaruit blijkt dat het niet alleen voor de lokale vissers niks oplevert, maar ook voor Europa niks oplevert. Wat is de rechtvaardiging van de staatssecretaris om de financiering van dergelijke akkoorden met derde landen met belastinggeld te doen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

Pulsvissen en innovatie

De leden van de fractie van de ChristenUnie zijn blij met de nieuwe vergunningen voor pulsvissen. Maar er is nog een hele groep vissers die in de rij staat. De staatssecretaris heeft toegezegd te gaan pleiten bij de Europese Commissie voor nieuwe en innovatieve visserijtechnieken. Wanneer komt dit aan de orde en kan de Tweede Kamer de resultaten verwachten? De staatssecretaris heeft toegezegd om met de sector te

bekijken hoe op een slimme manier innovatieve onderdelen van schepen ondersteund kunnen worden middels de garantstellingsregeling en middelen uit het Europees Visserijfonds (EVF). Heeft het overleg met de sector hierover inmiddels plaatsgevonden en wat is hiervan het resultaat? De staatssecretaris zou over de garantstellingsregeling ook overleg voeren in Europa. Wat heeft dit overleg opgeleverd?

Crisis in visserijsector

In een vorig overleg is gesproken over mogelijke fiscale maatregelen voor de visserijsector. Wat is de stand van zaken van het overleg met de minister van Financiën hierover? Ook is gesproken over de importheffing op platvis. Hoe staat het met overleg met sector hierover? Heeft de staatssecretaris inmiddels al gesproken met de banken over hun bijdrage aan het oplossen van de crisis in de visserijsector, bijvoorbeeld als het gaat om het verstrekken van leningen voor moderne vistuigen en vervanging van schepen?

Frankrijk

Nog tot morgen hebben individuele vissers de tijd om de gedragscode voor de Franse wateren te tekenen. Heeft de staatssecretaris er al zicht op of deze deadline wordt gehaald? In een eerder overleg vroegen de leden van de ChristenUnie-fractie naar commitment van de Franse overheid om in te grijpen wanneer vissers zich niet aan de gedragscode houden en de bereidheid van de staatssecretaris om de Franse staat aansprakelijk te stellen voor de economische schade van Nederlandse vissers als er opnieuw onrust ontstaat. In zijn antwoord stelde de staatssecretaris dat de veiligheid van vissers van welke nationaliteit dan ook die in Franse wateren actief zijn, wordt gewaarborgd door de Franse kustwacht (CROSS). De leden van de ChristenUnie-fractie wijzen op de specifieke omstandigheden die nu al een aantal jaar gelden en vragen daarom of de staatssecretaris heeft gesproken met de Franse autoriteiten, of anderszins bereid is dit te gaan doen, over een snelle interventie als het weer fout dreigt te gaan. Volgens de staatssecretaris zijn ondernemers zelf verantwoordelijk voor de juridische procedures. De leden van de fractie van de ChristenUnie danken de staatssecretaris voor de bereidheid om de landsadvocaat een soort algemeen juridisch advies op te laten stellen op basis waarvan de vissers zelf kunnen beoordelen en overwegen of zij concrete juridische acties willen ondernemen. Wanneer is dit advies beschikbaar? De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of de staatssecretaris bereid is een collectieve claim te ondersteunen. Veel vissers staat inmiddels het water tot aan de lippen en kunnen een individuele procedure niet opbrengen.

De staatssecretaris wijst er terecht op dat het bij de aanpak van de visserijcontroles de bevoegdheid van de lidstaten en hun inspectiediensten zelf is op welke wijze zij uitvoering geven aan de controle, inspectie en handhaving. Enige verschillen kunnen er dus zijn maar Nederlandse vissers constateren dat de Franse autoriteiten wel erg sterk afwijken van wat elders in Europa gebruikelijk is. De staatssecretaris heeft aangegeven niet te beschikken over informatie dat Nederlandse vaartuigen intensiever geïnspecteerd worden dan Franse vaartuigen. Onze leden hebben inmiddels meerdere signalen hierover ontvangen en vragen daarom de staatssecretaris hierover op korte termijn te spreken met visserijorganisaties en de problemen te inventariseren. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn blij dat er wordt gewerkt aan een systeem van wederzijdse bijstand in het kader van de administratieve samenwerking en dat er overleg is over het afsluiten van een overeenkomst gericht op de te volgen procedures bij geconstateerde overtredingen. Deze leden

vragen bovengenoemde problemen hierin mee te nemen en zo spoedig mogelijk hierover met de Franse autoriteiten te spreken. De leden van de fractie van de ChristenUnie verzoeken de staatssecretaris binnen 3 maanden de Kamer over de voortgang te informeren. Is de staatssecretaris daartoe bereid? De leden van de ChristenUnie-fractie danken de staatssecretaris dat hij de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) zal verzoeken de Franse autoriteiten opheldering te vragen over de kwestie van de zeekaarten. Graag ontvangen deze leden ook op dit punt binnen 3 maanden helderheid.

Discards

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen een duidelijker inzet ten aanzien van de discards. De term «uitbannen» kan nu verschillend worden uitgelegd. De leden van de ChristenUnie-fractie steunen een aanpak waarin ongewenste bijvangsten worden verminderd, o.a. door duurzame vistechnieken. Ook het teruggooien van ongewenste bijvangsten moet worden voorkomen. Een maatregel als een aanlandingsplicht legt echter alleen de focus op de bijvangst en niet op de gevolgen voor de vissers. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn dan ook niet gerust met alleen de toezegging dat er wordt gestreefd naar een stapsgewijze aanpak van de aanlandingsplicht. Wat wordt hiermee bedoeld, zo vragen deze leden? De leden van de ChristenUnie-fractie pleiten nogmaals voor een aanpak meer van onderop. Als bijvangst verplicht moet worden aangeland, dan moet het voor de visser ook wat opleveren. Dit betekent dat ook de regels over quota moeten worden vereenvoudigd en hierop moeten worden afgestemd. Want anders krijgen vissers alleen maar te maken met hogere kosten zonder dat het wat oplevert. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn daarom blij dat de staatssecretaris op korte termijn met de sector en andere stakeholders hierover gaat spreken en vraagt de inbreng binnen Europa hierop af te stemmen. Alleen spreken over een discardban en aanlandplicht is te eenzijdig.

Quota

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom voor de met schol en tong geassocieerde bestanden, als bot, schar, tarbot en griet en ook langoustines zonder enige nadere onderbouwing de Europese Commissie voor deze bestanden voor 2012 een automatische vangstreductie van 25% wil toepassen. Wat is de inzet van de staatssecretaris op dit punt? De visserijdruk is immers al met 50% afgenomen. Bovendien is er sprake van gemengde visserij, waardoor bij quotumreductie discards juist gestimuleerd worden.

Natuurbescherming op zee

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben nog grote zorgen over de economische gevolgen van de natuurbescherming op Zee. De gevolgen van de aanwijzing van natuurgebieden op zee voor het deel van de vloot wat getroffen wordt, is afgezet tegen de opbrengsten van de gehele vloot. Volgens de leden van de ChristenUnie-fractie is dat geen zuivere analyse van de impact voor individuele bedrijven.

De leden van de ChristenUnie-fractie pleiten ervoor naar de hele Doggersbank te kijken en niet alleen naar het Nederlandse deel. En niet alleen naar de Nederlandse vloot, maar naar alle vissers. Voor de Klaverbank wordt niet meegewogen dat de visserij op Nephrops in dit gebied een belangrijke activiteit is, die specifiek wordt uitgeoefend door een aantal kleinschalige vissers uit visserijafhankelijke regio's, zoals

Wieringen en Urk. Klopt het dat die gemeenschappen onevenredig zwaar worden getroffen worden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP

Binnenvisserij

De leden van de SGP-fractie zijn ontevreden over de voorgestelde compensatieregelingen voor de visserijbedrijven die getroffen zijn door het verbod op de vangst van aal en wolhandkrab als gevolg van de dioxineproblematiek. Zij ontvingen daarover ook verontruste geluiden uit de visserijsector.

De leden van de SGP-fractie leggen het kabinet in het kader van de inkomenscompensatie enkele elementen voor. Zij vragen of deze meegenomen worden en zo niet, waarom niet.

In de eerste plaats betreft dat de compensatie van paling met te hoge dioxinegehalten. In het debat over het wetsvoorstel is door verschillende fracties aangegeven dat de dioxine-problematiek niet zomaar op het bordje van de palingvissers geschoven mag worden. Het zijn immers het Rijk en de betreffende waterbeheerders die de vervuiling van waterbodems niet hebben kunnen voorkomen en deze wel hebben verhuurd aan de palingvissers. De staatssecretaris heeft tijdens het debat gezegd dat hij uit zal gaan van de verkoop van niet-vervuilde paling. In reactie op de veronderstelling dat er dan ook bedrijven kunnen zijn die op dat punt helemaal geen compensatie zullen krijgen, heeft hij ook gezegd dat het kabinet uit zal gaan van een minimum, een basiscompensatie. De leden van de SGP-fractie vragen de het kabinet ruimte te zoeken voor gedeeltelijke compensatie van onverkoopbare vervuilde paling, ten minste in lijn met de hiervoor genoemde toezegging.

In de tweede plaats betreft dat de wolhandkrab. Het kabinet lijkt compensatie voor vervuilde wolhandkrab uit te sluiten. De leden van de SGP-fractie vinden dat niet terecht. De regering suggereert dat in Verordening 1881/2006 de dioxinenorm van 8 pg/g versgewicht voor zowel het witte als bruine vlees gold. Dat is niet correct. Deze leden lezen in de genoemde Verordening dat deze dioxinenorm niet geldt voor het bruine vlees van krab. Erkent het kabinet dat deze uitzondering wellicht te maken heeft met de infrequente en beperkte consumptie van het bruine vlees van wolhandkrab? Erkent het kabinet dat het toegestaan blijft wolhandkrab te importeren die in Nederland niet gevangen mag worden? Is het kabinet eventueel bereid de vangstverboden voor wolhandkrab in te trekken?

In de derde plaats betreft dat de bijvangst van schubvis. Een aantal riviervissers had het recht om met de aalfuiken gevangen schubvis, zoals snoekbaars, te verkopen. Door het intrekken van de huurovereenkomsten gaan de inkomsten uit deze bijvangst verloren. Wordt dit inkomensverlies meegenomen in het kader van de inkomenscompensatie?

In de vierde plaats betreft dat de uitgifte van vergunningen aan derden. Sommige beroepsvissers gaven op basis van hun visrechten vergunningen uit aan derden en hadden zo een bron van neveninkomsten. Wordt dit inkomensverlies meegenomen in het kader van de inkomenscompensatie?

De leden van de SGP-fractie leggen het kabinet in het kader van de tegemoetkoming in investeringen ook enkele elementen voor. Deze leden vragen waarom deze elementen al dan niet meegenomen worden.

In de eerste plaats betreft dat de waarde van de huurovereenkomsten en de daarop gebaseerde visrechten. De waarde van deze visrechten was relatief hoog. Een aantal vissers heeft veel geld geïnvesteerd in de aankoop van visrechten. Voor veel vissers vormde de waarde van hun visrechten ook een belangrijk deel van hun pensioen-voorziening. Door het intrekken van de huurovereenkomsten gaat de waarde van deze

visrechten verloren. In hoeverre wordt in de tegemoetkoming deze schadepost meegenomen?

In de tweede plaats betreft dat de looptijd van de huurovereenkomst waarvoor tegemoetkoming verleend wordt. De regering hanteert de looptijd van de huidige huurovereenkomst voor de Staatswateren, dus vijf jaar. De leden van de SGP-fractie vinden dat te beperkt. Zij wijzen erop dat het gaat om huurovereenkomsten met een verlengingsrecht. Daarnaast is ook sprake van bijvoorbeeld heerlijke visrechten die eeuwigdurend zijn. Gelet op de hiervoor genoemde schadeposten in het kader van de inkomenscompensatie en de tegemoetkoming in investeringen, hebben de leden van de SGP-fractie onvoldoende beeld van de totale financiële schade die de getroffen beroepsvissers hebben als gevolg van het ingestelde vangstverbod. De leden vragen het kabinet ten minste op korte termijn te inventariseren hoe groot, met inachtneming van de hiervoor genoemde schadeposten, de totale financiële schade van de getroffen beroepsvissers ongeveer is en welk deel met de door het kabinet voorgestelde regelingen gecompenseerd zal worden. Daarmee willen deze leden niet suggereren dat alle schade gecompenseerd moet worden. Zij kunnen zich vinden in aspecten als ondernemersrisico, redelijkheid en billijkheid. De leden van de SGP-fractie willen wel dat een goede afweging gemaakt kan worden en dat de getroffen ondernemers met open vizier tegemoet getreden kan worden.

De binnenvisserij heeft veel te verduren: de gesloten periode voor de aalvisserij, het vangstverbod voor paling in vervuilde gebieden en de moeizame samenwerking tussen sportvisserij en beroepsvisserij in de Visstandbeheercommissie's (VBC's). De leden van de SGP-fractie hechten daarom grote waarde aan een breed gedragen toekomstvisie voor de gehele binnenvisserij. Hierover is ook gesproken in het debat over het wetsvoorstel met betrekking tot het genoemde vangstverbod. Hierbij zouden niet alleen sport- en beroepsvisserij, maar ook de recreatiesector, provincies, gemeenten en waterschappen betrokken moeten worden. De leden vragen het kabinet een brede commissie in te stellen die zich buigt over de toekomst van de gehele binnenvisserij en haar visie presenteert. De voorzitter van een dergelijke commissie moet zowel het vertrouwen van de sport- als de beroepsvisserij hebben. De leden denken bijvoorbeeld aan de persoon van oud-Tweede Kamerlid Dhr. van der Vlies.

Visserij Franse wateren

De leden van de SGP-fractie vragen aandacht voor de problemen die Nederlandse vissers ondervinden op de Franse wateren. De leden danken het kabinet voor haar inzet, maar vinden dat het kabinet een belangrijk aspect onderbelicht laat. Nederlandse vissers worden in tegenstelling tot hun Franse collega's frequent en streng door de Franse autoriteiten gecontroleerd. Voor het minste of geringste worden zij opgebracht naar een Franse haven en volgt een duur proces. De financiële schade is fors. De eigenwijze Fransen hanteren bijvoorbeeld een zeekaart die niet helemaal overeenkomt met de geldende Europese kaart.

Het kabinet geeft in de recente vragenbeantwoording aan dat zij niet over de informatie beschikt dat Nederlandse vaartuigen intensiever geïnspecteerd worden dan Franse vaartuigen. Deze leden vragen het kabinet in overleg te treden met de Nederlandse vissers die regelmatig op de Franse wateren vissen en deze informatie wel hebben. Is het kabinet bereid de druk richting de Fransen op te bouwen, bijvoorbeeld door te dreigen met een procedure bij het Europese Hof?

Garantstellingsregeling visserij

De leden van de SGP-fractie lezen in de recente brief van de staatssecretaris over de garantstellingsregeling voor de visserijsector dat bij eerdere openstellingen geen aanvragen binnen zijn gekomen. Deze leden krijgen het signaal dat dit te maken heeft met strenge voorwaarden op het gebied van eigen vermogen en duurzaamheid. Is het kabinet bereid deze voorwaarden in lijn te brengen met de voorwaarden zoals die gelden voor andere garantstellingsregelingen voor het midden- en kleinbedrijf, zodat er reële ruimte ontstaat om in het kader van zowel de pilot voor het Masterplan Duurzame Visserij als de pulsvisserij een beroep op deze garantstellingsregeling te doen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren

Verbod op onverdoofd doden van paling in een zoutbad

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren willen allereerst de staatssecretaris bedanken voor het uitvoeren van de aangenomen motie Ouwehand (Kamerstuk 32 658, nr. 14) die vraagt de verplichting van het vooraf bedwelmen van paling bij de slacht in regelgeving op te nemen.

Hervorming Gemeenschappelijk Visserijbeleid

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren wijzen het kabinet onophoudelijk op het falen van het GVB, dat ondanks de doelstelling dat visbestanden duurzaam moeten worden beheerd, heeft geleid tot overbevissing van maar liefst 88% van de bestanden. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren staan niet alleen in hun pleidooi om het visserijbeleid drastisch te herzien. Ook de Europese Commissie zelf moest na haar evaluatie concluderen dat het roer om moet. Vermaard visserijbioloog Daniel Pauly, die een eredoctoraat heeft aan de Universiteit Wageningen zegt dat we aan de rand van de afgrond staan. Zijn toekomstbeeld is dat er binnenkort vooral kwallen en plankton in zee te vinden zijn, en de oorzaak daarvan is het zogenaamde «fishing down the foodweb»: vissers hebben eerst de grote roofvissen als kabeljauw en tonijn overbevist en zagen zich gedwongen om te gaan vissen op steeds kleinere soorten, lager in het voedselweb. Dit leidt aanvankelijk tot hogere vangsten, maar al snel zal de opbrengst stagneren of afnemen. Het systeem raakt uitgeput omdat de brede basis van biomassa steeds verder afkalft. De exploitatie is, met andere woorden, niet duurzaam. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren nemen de waarschuwingen van Pauly en andere experts zeer serieus. Doet de staatssecretaris dat ook?

De visserij heeft de laatste grens bereikt. Het is alarmerend dat er ondanks een toegenomen visserijinspanning een mondiale trend bestaat van afnemende vangsten. Dat betekent dat visbestanden overal ter wereld zijn overbevist. Alleen écht vergaande maatregelen kunnen nog soelaas bieden, zegt Pauly:

- de visserijsubsidies moeten onmiddellijk worden afgeschaft. Want alleen daardoor blijven vissers op bestanden vissen die eigenlijk niet langer rendabel zijn;
- het visserijbeleid moet overschakelen van een soortgerichte op een ecologische benadering;
- en ook ten minste 20 procent van de wereldzeeën moeten tot beschermde mariene zone verklaard worden waarbinnen niet mag worden gevestigd. «Alleen dan kunnen vispopulaties zich herstellen.»

De Partij voor de Dieren vindt dat het kabinet deze drie dringende aanbevelingen moet overnemen en inbrengen bij de onderhandelingen over de herziening van het GVB. Deze leden zien geen enkele belemmering voor het innemen van deze standpunten, omdat ze aansluiten bij de goede inzet die Eurocommissaris Damanaki voor ogen heeft. Vorige week verschenen twee rapporten van de Europese Commissie die de noodzaak van hervorming van het GVB wederom onderschrijven. Zo blijkt dat bodemtrawlers hun langste tijd gehad hebben, ze blijken geen winstgevende vorm van visserij te zijn door het torenhoge brandstofverbruik. Ook blijkt dat het terugdringen van de overcapaciteit van de Europese visserijvloot in haar huidige tempo veel en veel te langzaam gaat. Dit vraagt dus om een concrete hervorming van het beleid. Uit de brief over de hervorming van het GVB blijkt dat de staatssecretaris onderschrijft dat er een fundamentele herziening nodig is. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren steunen de staatssecretaris uiteraard in die constatering, maar willen ook vragen of dat concreet betekent dat Nederland zich zal aansluiten bij de voorstellen die de Europese Commissie hiervoor doet.

In een recente toespraak maakte Eurocommissaris Damanaki bijvoorbeeld duidelijk dat er een einde zou moeten komen aan de visserijsubsidies. Gelet op de grote Europese geldstroom die op het gebied van visserij naar een aantal landen vloeit kan zij grote tegenstand verwachten vanuit deze lidstaten. Des te belangrijker is het dus dat Nederland de Eurocommissaris ten volle steunt bij haar poging om de visserijsubsidies binnen afzienbare tijd af te bouwen. Kan de staatssecretaris dit toezeggen?

Een aantal vragen over de subsidies: is het waar dat Spanje 50% van de beschikbare Europese visserijsubsidies krijgt? Juist deze vloot speelt een grote rol in de overcapaciteit en er zijn gevallen bekend van Spaanse schepen die keer op keer de regels overtreden door te vissen in verboden gebieden of op vissoorten waar niet op gevestigd mag worden. Om hoeveel geld gaat het precies en hoe is de verdeling over de lidstaten?

Europees is er een probleem met de informatie die vanuit de sector wordt aangeleverd over (bij)vangsten. Kan de staatssecretaris toelichten hoe dat zit met de Nederlandse vloot? Is de monitoring hier op orde en zo nee, waar ontbreekt het dan aan?

Uit Noorwegen kwam afgelopen week het nieuws dat de visserij dankzij het instellen van een discardban winstgevender is geworden en ook heeft geleid tot herstel van de visbestanden. Dit succes werd veroorzaakt doordat men een combinatie van maatregelen toepast, waaronder het (tijdelijk) sluiten van gebieden en aanpassing van de vistuigen, zodat selectiever gevestigd werd. Vooral de gemengde visserij heeft hier een flinke slag te maken. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vinden dat het nu tijd is voor maatregelen op dit vlak en vragen de staatssecretaris welke concrete acties deze leden op welke termijn kunnen verwachten? De staatssecretaris geeft aan de ontwikkeling van de pulsvisserij als veelbelovend te zien. Kan hij de huidige stand van zaken van de pulsvisserij en de effecten op kabeljauw geven? In de stukken lezen de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren dat het onverminderd slecht gaat met de kabeljauw. Het mag dus niet zo zijn dat een gepromote vistechniek deze populatie nog verder onder druk zet. Kan de staatssecretaris de oorzaken van de lage stand kabeljauw geven en welke maatregelen genomen worden om te populatie weer te laten groeien? De staatssecretaris geeft aan dat hij de aanpak van het bijvangst probleem stapsgewijs wil invoeren, kan hij dit nader specificeren? Onderschrijft de staatssecretaris dat de aanlandingsverplichting alleen zin heeft als het wordt gedisconteerd in de visquota?

Dan de beschermde gebieden. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vinden dat een netwerk van beschermde gebieden op zee prioriteit moet worden en vragen de staatssecretaris of hij bereid is zich hier in Europa voor in te zetten. Het GVB zou op dit punt ook moeten worden aangepast, zodat beschermingsmaatregelen in het kader van Natura 2000 via Natura 2000-regelgeving afgekondigd kunnen worden en niet eerst moeten wachten op een lange procedure onder het GVB. Onderschrijft de staatssecretaris dat de verplichting tot het voorkomen van verslechtering, het nemen van passende maatregelen en de beginselen van gemeenschapstrouw uit Natura 2000 kunnen vragen om het nemen van directe maatregelen en besluitvorming via het GVB dus niet de meest logische route is? Zo ja, is hij bereid hiervoor aandacht te vragen in Europa?

Internationale Walvisvaart Commissie (IWC)

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren danken de staatssecretaris voor zijn inzet voor de 63ste jaarvergadering van de IWC, van 4-15 juli a.s. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie is blij dat de inzet waar zij bij het vorige kabinet op aangedrongen hebben, het blijvende standpunt van het Nederlandse kabinet vormt: stoppen van de commerciële walvisjacht, inclusief de «wetenschappelijke» vangsten door Japan en het in 2010 afgewezen consensusvoorstel, of eventuele nieuwe voorstellen met een vergelijkbare inhoud, zijn niet aanvaardbaar.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben grote zorg over de berichten die in de media verschijnen over voorstellen waar de Verenigde Staten (VS) mee zouden komen om de walvisjacht te legitimeren, om zo haar eigen quota voor de inheemse jacht veilig te stellen. Is de staatssecretaris op de hoogte van deze berichten en kan hij zeggen in hoeverre ze op waarheid berusten? Mocht de berichtgeving juist zijn, is hij bereid om er zo snel mogelijk bij de VS op aan te dringen dit voorstel niet in te brengen en te wijzen op de vele bezwaren die er kleven aan het legaliseren van de walvisjacht? En is de staatssecretaris bereid zo breed mogelijk verzet tegen een dergelijk voorstel te organiseren, zowel Europees als met andere leden van de IWC?

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben aan voormalig minister van LNV gevraagd namens Nederland een voorstel in te dienen om de beschermings sfeer van de IWC uit te breiden naar andere walvisachtige soorten, zodat ook dolfijnen door de verdragen kunnen worden beschermd. Het antwoord luidde toen dat België aan een dergelijk voorstel werkte en dat de minister bereid was om, mocht België die inspanningen staken, het stokje over te nemen zodat het voorstel in elk geval kon worden ingediend. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren zijn benieuwd naar de stand van zaken en vragen de staatssecretaris of de uitbreiding van de werkingssfeer van de IWC voor kleine walvisachtige soorten ter sprake komt op de komende jaarvergadering, met steun en/of als voorstel van Nederland.

Tot slot vragen de leden van de Partij voor de Dieren-fractie naar de stand van zaken rond de onderhandelingen met IJsland over toetreding tot de Europese Unie in verband met de voorwaarde dat dit land de walvisjacht zou moeten afzweren als zij lid wil worden van de Europese Unie. Deze leden wijzen de staatssecretaris in dit verband ook op de aangenomen motie Ouwehand c.s. (Kamerstuk 23 987, nr. 113). Op welke wijze zullen de lopende onderhandelingen met IJsland doorklinken in de stelling name van de Europese Unie tijdens de komende IWC en ziet de staatssecretaris met de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren kansen om de positie van IJsland in dat licht ook op de conferentie bijgesteld te krijgen

ten gunste van de walvissen? Graag een toelichting hierop van de staatssecretaris.

II. REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

De voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De adjunct-griffier van de commissie,
Schüssel